

tre, els contes o la novel·la *Passos estrets per terres altes* (1998): vuit van ser les comunicacions que d'una manera genèrica i també específica (centrant-se en l'estudi d'un relat o d'una posada en escena) es van ocupar de la narrativa i de les peces de l'*Obra teatral* (1980). Amb tot, però, també es va voler donar un espai a altres gèneres o a pràctiques culturals que fins ara no havien rebut cap atenció —fora d'escasses ressenyes, si n'hi havia—, però que ajudaven a configurar una dimensió nova de la seva escriptura: tres comunicacions es van ocupar de les reelaboracions de rondalles populars (aplegades a *La dona d'aigua de Lanós. Contalles de Cerdanya*, 1961-2001) i del cançoner tradicional aplegat sota el títol de *Cants populars de la Cerdanya i el Rosselló* (2016). Així mateix, els seus dos llibres de memòries —*Cant alt* (1988) i *Finestrals d'un capvespre* (2009)— van merèixer sengles estudis, així com els articles editats al butlletí *Sant Joan i Barres* i la tasca de traductor dels seus poemes (recollits sota el títol d'*Al vent del sud. Antologia bilingüe de poesia autotraduïda al francès*, 2021).

Altres aspectes, però, també van prendre protagonisme en aquestes jornades, com ara la seva faceta de traductor, les versions al francès que es van fer de les seves obres i, molt especialment, les relacions entre Cerdà i els escriptors i artistes de les tradicions més properes: l'estudi de l'espai transfronterer Espanya-França com un ric punt d'encontre entre escriptors catalans del dos estats, els lligams amb els poetes occitans, la influència de la literatura espanyola sobre els seus versos, el vincle amb els Jocs Florals de la Ginesta o les relacions amb els artistes nord-catalans i la seva tasca de crític d'art.

Aquestes jornades van constituir una aportació decisiva a l'estudi de tota l'obra de Jordi Pere Cerdà, al centre de la qual es troba la seva poesia, i van ajudar a explorar i prestigiar altres formes literàries, oblidades o poc valorades —per manca de coneixement o interès, o pel fet de concebre l'escriptor, exclusivament, com a poeta. Davant d'un auditori integrat per assistents que venien d'una banda i una altra dels Pirineus, professors i investigadors d'arreu dels Països Catalans i de França van voler tornar a mirar i explicar (fins i tot per primer cop) la tasca literària i cultural d'un ciutadà francès, Antoni Cayrol, que tenia el català com a llengua materna i que es va donar a conèixer literàriament com a Jordi Pere Cerdà. Tal com es va dir en la sessió inaugural, no només eren unes jornades dedicades a la figura intel·lectual de Cerdà, també havien estat motivades pel desig d'estrènyer més els lligams entre totes les terres de parla catalana, de manera que alhora era un homenatge de tots i totes als escriptors del Rosselló, però també un homenatge a la parla, la literatura i la cultura de tota la Catalunya del Nord.

Jordi JULIÀ
Universitat Autònoma de Barcelona

Maria Barbal rep el 53è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes a Tremp (10 de juny de 2021). — El jurat del 53è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, format per Marc Artigau, Fina Birulés, Marta Buchaca, Judit Carrera, Martí Domínguez, Lluïsa Julià, Maria Rosa Lloret, Isidor Marí i Salvador Sunyer va decidir atorgar-lo a Maria Barbal i Farré per «haver creat, a través de la seva escriptura, un espai literari i una veu pròpia, per haver construït un univers que arrenca d'un compromís amb la realitat i per haver sabut conservar un públic lector que ha ultrapassat fronteres».

Barbal va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes al seu Tremp natal, a l'Espai Cultural la Lira del centre de la població. Com va destacar Marcel Mauri, vicepresident d'Òmnium Cultural, aquesta 53a edició ha estat la primera en tota la història que Òmnium ha lliurat el guardó lluny de Barcelona. La voluntat dels organitzadors és que d'ara en endavant el lliurament es faci itinerant pels Països Catalans al lloc d'origen del guardonat, o en un lloc significatiu de la seva biografia que esculli ell mateix. Maria Barbal, una escriptora que com molts dels seus personatges li-

teraris és de «dos llocs al mateix temps», ha estat qui ha obert aquesta nova etapa de les gales de lliurament del Premi d'Honor portant el reconeixement més important de les lletres catalanes cap al Pirineu, el recorregut invers que va fer ella amb només catorze anys quan va anar a viure a Barcelona per acabar el batxillerat i d'ençà de llavors es va convertir també en la seva ciutat. L'acte de lliurament, amb un aforament reduït a causa encara de les limitacions sanitàries per la COVID-19, va recuperar el seu calendari habitual lliurant-se a primers de juny. Comptà amb la presència de representants del món cultural i social pallarès i del conjunt del país i, entre altres representants institucionals, hi van assistir el president del govern, Pere Aragonès, la presidenta del parlament, Laura Borràs, l'expresident José Montilla, la consellera de cultura, Natàlia Garriga i l'alcaldesa de Tremp Maria Pilar Cases.

Qui per quart any consecutiu no va poder assistir-hi, ni lliurar el guardó, fou el president d'Òmnium, Jordi Cuixart, que va fer arribar un missatge en vídeo gravat des de la presó de Lledoners. En el missatge, Cuixart, que aprofitant un permís penitenciari sí que va poder desplaçar-se a casa de Barbal per comunicar-li el veredict del jurat, va destacar «la fortalesa de tota una generació» d'escriptors crescuda en ple franquisme que va saber fer front a les vicissituds del seu temps. Interpel·lant directament a la guardonada, li deia que «vas decidir lliurar-te a una llarga cadena d'aprenentatges que avui t'han convertit en una baula imprescindible».

També va intervenir a l'acte l'escriptor pirinenc Albert Villaró i Boix que va fer la glossa de l'obra de Barbal. Una obra escrita sobretot des de Barcelona i, per tant, va destacar Villaró, amb la perspectiva «d'anys de mirar-se el Pallars des de la distància». Villaró, més enllà de la trajectòria literària, també en va destacar el compromís cívic exercit per Barbal des de ben jove «formant part d'aquell exèrcit secret, els heroics professors de català de l'Òmnium».

Com és tradició, el punt culminant de l'acte de lliurament del Premi d'Honor són les paraules d'agraïment de la guardonada, que també va posar èmfasi en reivindicar la feina de mestra que, conjuntament amb l'escriptura, ha exercit al llarg de la seva vida professional. Barbal va fer un recorregut en primera persona per la seva trajectòria vital, literària i intel·lectual, i ho va fer acompanyada pels seus veïns i per representants del món literari de tot el país.

L'altra novetat de la 53a edició del Premi d'Honor, conjuntament amb la itinerància de l'acte de lliurament, és que la part artística de la gala s'ha pensat amb un format per fer gira pels teatres d'arreu. L'espectacle, dirigit per Israel Solà, amb guió de Queralt Riera i interpretat per les actrius Rosa Cadafalch, Magda Puig i Ester Cort, s'haurà representat en diverses poblacions del Països Catalans al llarg de la tardor i l'hivern del 2021. Pensat en un format que permeti entendre la globalitat de l'obra de Barbal, la representació s'ha basat en textos de l'autora, però també ha inclòs reflexions seves en primera persona i referències a l'adaptació dramàtica que Marc Rosich va fer de *Pedra de Tartera* al Teatre Nacional el 2011. També es van poder escoltar alguns fragments de la seva obra en una desena de llengües, com a tast de les nombroses traduccions existents. Un espectacle, en definitiva, que explica una autora que des que amb catorze anys es va traslladar de Tremp a Barcelona mai més ha tornat «a ser d'un sol lloc», i una obra que entre el Pirineu i la ciutat ha esdevingut universal.

Gerard MUIXI I TEJADO

III Jornada sobre la divulgació de la normativa als mitjans de comunicació (18 de juny de 2021). — Havent celebrat la primera edició el 2014 i la segona el 2017, una i l'altra a la sala Pi i Sunyer de l'IEC, a mitjan juny del 2021 tingué lloc la III Jornada de divulgació de la normativa als mitjans de comunicació, aquest cop de manera virtual després d'un ajornament de sis mesos. Organitzada pel Grup de Recerca en Història de la Llengua Catalana de l'Època Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Societat Catalana de Llengua i Literatura, la Jornada